

Mentőállomás

létesítését kérjük.

Nem tagadhatjuk, hogy manapság a politika uralja a helyzetet, annyi a mindenféle egyesület, a különféle kategóriák szervezetekbe való tömörülése, monogramokkal való elnevezése, hogy az egyiknek a másiktól való megkülönböztetése, individualizálása céljából, külön szótárt kell majd kiadni.

Ezen sok egyesület létesítését a trianoni gyászos kényszerhelyzet kényszerítette ránk, szép és nemes, a komoly, hazafias egyesületek törekvése, azonban ezen törekvések megvalósításához erős, edzett, szilárd, erkölcsi alapon nyugvó nemzetnek nevelése is szükséges, mert ily hasznavehető ember anyag nélkül, minden ilyen hazafias intenció kell, hogy meghiusuljon.

A Salgótarjánban működő kettő anya- és csecsemővédő intézet, abból a szempontból kiindulva, hogy az emberek föntjezt nevelését, praeventív- és kezelési szempontból már a csecsemőnél kell kezdeni, ezen védőintézetek munkásai, szerényen, csöndben, de sajnos szegénységben végzik honmentő munkájukat, áldásos működésük (A 64. sz. városi 11 év óta, a 84 sz. bányatelepi 4 év óta) meghozza, a védőintézetekhez fűzött kitünő eredményeket, mert sikerült az előbb 16—18 százalékot túlhaladó halálozási százalékot 3,5—4 százalékra csökkenteni, hogy ez mily hatalmas emberanyag megmentést jelent, ahhoz magyarázat nem kell.

De van még egy másik tényező, mely az embereket pusztítja, nyomorékká teszi és pedig hirtelen, vagy véletlenségből, vagy az egyén megfontolatlan, gondatlansága, vagy megfontolatlan, könnyelmű akaratából kifolyólag jönnek létre, melyeknek kórtörténetük nincsen,

ezeknek praeventív intézkedésekkel elejét nem vehetjük, ilyenek a sokféle baleset, véletlen és öngyilkossági szándékból, vagy korcsmai vereségekből eredő szerencsétlenségek, melyek a környezetet és az orvost egy megtörtént tény elé állítják, olyformán, hogy csakis a rögtöni szakértő első segély, mentheti meg az életnek, elháríthatja a halálos kimenetelt. Régi hibája az emberiségnek, melyben az intelligens ember sem tesz kivételt, hogy kíváncsisága, tudásvágya határtalan mérvet ölt, elkalandozik a legmesszebb tájékokra, mindenről szeretne tudomást szerezni, vagyis nem tartanak semmit sem oly magasnak és hozzáférhetetlennek, hogy annak megismerésére ne törekedjenek.

„Igy aztán az emberek ismerik a korukat uraló eszméket, ismerik a körülöttük levő viszonyokat, többé kevésbé ismernek mindent, ami őket környezi, ami legtávolabb földrészekben történik, de nem ismerik azt, ami hozzájuk legközelebb áll, nincs fogalmuk a saját szervezetükről, annak berendezéséről, nincs fogalmuk (Dr. Oláh „Az ember és egészség c. könyvéből szabadon használtam.) egészségük védelméről nincs fogalmuk az első segélynyújtásról.

Pedig nagyon fontos az első segélynyújtás míg az orvoshoz kerül a szerencsétlenül járt, mert sok esetben a rögtöni, szakértői beavatkozás életmentő lehet.

Az üteres vérzés, ha nagyobb kaliberű véredény sérült meg, ha magára hagyjuk, percek alatt végez az emberrel.

Salgótarjánban az a rossz szokás dívik, — mentőállomás híján, nem is lehet másképp, — hogy hirtelen bekövetkező balesetknél,

vagy más, az életet veszélyeztető események befejezése alkalmával, eszeveszetten futkároznak az emberek ide-oda, lakásukra hívják az orvost, az orvos azonban otthonukban nem csinálhat semmit, mert a köztözt, vérzescsillapítást, gyomormosást és a többi életmentő műveleteket csakis ahhoz való felszereléssel és segítő személyzettel rendelkező intézetben, kórházban, vagy mentőállomáson lehet eredményesen foganatosítani, ezen végzetes időpocsékolást sok esetben a szerencsétlenül járt életével fizeti meg, vagy elvérzik, vagy mérgezések alkalmával időt engedünk a mérgeknek, hogy a vérkeringésbe, illetve a nyirokedénybe jutva, végzetes hatását fejtsse ki.

A mentőállomás permanens intézet, éjjel-nappal rendelkezésre áll a közönségnek, teljes felszereléssel és szakavatott személyzettel, ha akárhol a városban baj történik, nem kapkod, nem pocsékol időt, hanem tudja hová forduljon a szerencsétlenül járt emberrel, hol részesítik nyomban a szükséges első segélyben és ha a létesítendő men-

tőállomás oly tökéletes lesz, hogy orvos inspectio lesz, akkor végérvényes segítségben is részesül, kivéve oly eseteket, ahol valami gyors műtétről van szó, melyet csakis kórházban végezhetnek.

Hogy miképpen lehetne Salgótarjánban, egy nyilvános mentőállomást létesíteni, azt vélelem, hogy egy ankét keretén belül meglehetne a módokat állapítani, melyekbe bele kell vonni, a város mérvadó közegein kívül, az összes, a városban működő orvosokat és egészségügyi személyeket.

A mentőtanfolyamon tartandó előadásokat szívesen vállalom, hetenként 1—2 órával és azt hiszem, hogy erre a célra legjobb helyiség volna a Bányatársulat „Mentőállomása”, ahol évek óta Hős Nagy Lajos főmérnökkel együtt tartunk mentőelőadást, ahol a legideálisabb felszerelés áll rendelkezésünkre, mihez azonban Róth Flóris főtanácsos és Schreiner főgondnok beleegyezése is szükséges.

Dr. Soltész József
bányafőorvos.

Albrecht királyi herceg látogatása.

Teljesen csendben minden hangos reklám és ünnepeltetés kerülésével gondult be f. hó 5-én egy nagy turautó Karancskeszibe Tabódy Tibor máltai lovag kastélyába. Az autó utasa, jobban mondva vezetője Albrecht királyi herceg volt, aki régi ígéretét váltandó be érkezett ide Felsőpetényből. A rövid tartózkodást alaposan kihasználta a főherceg, aki részint a környék természeti, részint emberi viszonyaival igyekezett megismerkedni.

A tárgyi viszonyok megismerése céljából esütörtökön ellátogatott a Salgótarjáni Köszénbánya Teréztorájához Somlyóra, majd pénteken délelőtt a Rima acélgyári telepére. A bányánál Wagner Rezső igazgató, az acélgyárban pedig Eisele Gusztáv igazgató kalauzolta a főherceget, aki a legapróbb részletekig,

behatóan érdeklődött a szénbányászat és vasipar itteni viszonyai iránt.

Az emberek megismerését elősegítendő a házigazda Tabódy Tibor a vidék vezető emberének meghívása mellett szerdán vacsorát, csütörtökön ebédet, ötörai teát és vacsorát adott. Erre többek között hivatalos volt Veress Zoltán és neje, Dr. Förster Kálmán és neje, Péter Ungvári gvardián, özy. Ürmösy Jenőné, Horváth László plébános, Wagner Rezső bányagazgató, Eisele Gusztáv gyárigazgató, Mocsáry Odón és neje, Papp-Szász Tamás, Ürmösy Géza, Platthy Elemér földbirtokosok, Szántay István, Császár Pál, dr. Halyák Zoltán, vitéz Korbáss Ferenc főszolgabíró, Mészáros Ferenc és Schreier Kálmán.

Az emberek megismerését azonban a főherceg a gyárak és bányák helyiségeiben eszközölte, ahol épp úgy mint a

A MUNKA TÁRCÁJA

Gyorsírás és rádió.

(Folytatás.)

Mottó: „Ma is erős a hitem, hogy ha a jelen pillanatnyilag mást mutat is, a gyorsírás világában Nagy Sándor a jövő!” Dr. Kovács J. „István ny. államtitkár: L. N. S. „Emlékkönyv.”)

Ma még irás oktatásunkban is körülbelül ilyenformán áll a helyzet. S hogy az irás megtanítása alkalmával a szaktanárnak — pl. a felső kereskedelmi iskolában is, — ha briliáns eredményt akar elérni, előbb szintén hasonló romboló munkát kell végeznie — s ez a szomorúan fájó — de hogy az eredményes tanítás biztosítása érdekében ez elkerülhetetlen, azt a szépírás szaktanára minden középiskolában tapasztalhatja.

Vagy nem meglepő véletlenségre az, hogy kiváló szép- és gyorsírás oktató, „a tanítás terén elért kiváló eredményeiért 2 drb. kitüntető tanári oklevelet érdemelt, de elemi iskolai tanító, képzettségét és tudását tanyán, várostól 10 km távolságra nagy %-ban kénytelen hevertetni parlagon akkor, amidőn a városban meg népes főgimnázium és két polgári iskola van. S ott vesztgel a miatt (Nem Nógrád s nem Hont vm.-ben) mert még nincs X évi szolgálati ideje, se X évi tanyai működése s gyermekeinek iskoláztatása behelyezését így még nem teszik indokolttá. Felsőbb helyen ezek bizonyára ismeretlenek. Ezek szerint még az egye-

temi tanárnak is tanyán kellene eltölteni Y évet. Az egyén értékének meghatározása az időt és anyagot mérő eszközök egyikével sem lenné mérendő; mert tapasztalt fölvel tudható, hogy vannak testben megvényt emberek is, de akik lélekben és szellemben eladdig ifjak sem voltak.

Azért kellett elmondanom ezt is, mint a többit is elmondandó leszek, hogy a külföld előtt is jól ismert kulturfőnyűnkön csorba e tekintetben se essek, másrészt, hogy értékes embereink, pedagógusainkat esetleg a külföld föl ne szívjá: boldogulásukat találják meg szülőföldjükön!...

Elemi iskolai tanítványaink által szép és gyorsírással irt dolgozatokat még 1926 nyarán küldtem a Hódmező vásárhelyen rendezett kiállításra, hol feltűnést keltettl (Csongrádi Újság) A munkába állítás azonban elmaradt.

A „Tiszavidéki kiállítás“-ra szintén készítetünk tárlatot: „Megcsodálták”. Örökig nézgetve gyönyörködtek bennök, stb. stb.

A III. Tanügyi kiállításra is elakartam küldeni. Érdeklődésemre azt a meglepő értesítést nyertem, hogy „csak engedélyezett módszerekkel és rendszerekkel készített dolgozatok küldhetők föl.”

Igen ám, de ez ügynek első kezdeményezője magam valék s mielőtt megkezdtem volna, addig hol s hogyan lettek volna azok engedélyezhetőek? — A rádió korszakába illő reform elemi iskola

ügye eddig ilyen nehézségekkel találkozott. A népművelés ügye előbbrevitelének fontosságát én szöszert vettem és nem 100%-ig teljesítettem, hanem 7-900 %-ig. Ha ugyanoly felkarolással is találkoztak volna kezdeményezéseim, abban az esetben most 1/4 milliónyi elemi iskolai tanuló már nem nyögné a közírás nyűgét.

A VIII nyolc osztályu elemi iskolával kapcsolatban az ezen állapotban történő változtatás mindinkább szükségesnek mutatkozik, mit a rádió elterjedése még inkább sarkal. Már ezekből is kitűnik, hogy irás oktatásunk ma még igen ifju korát éli.

Európai híru kalligrafikusunk, a vilálg legzseniálisabb gyorsírás alkotója, néhai Nagy Sándor mondta, — ám a Mester csak a gyorsírásának elterjesztésére, népszerűsítésére célozott, — hogy: „Valamit a fiatalokra is kellett hagyni”. Ugy vélelem, hogy a fiatalokra még éppen elég maradt ugy a gyors-, mint a szépírás oktatását illetően. Ezen „fiatalok“-nak szánt szerep betöltésére vállalkoznám én is, már ami reám esik.

S ha szavam ném lenne ismét a pusztába kiáltó szavával egyenlő, gordiusi csomó gyanánt egy csapásra megoldhatnók mindkét szaktárgy s ugy a reform elemi iskolai oktatás problémáját, mert a reform elemi iskola megvalósulásával kapcsolatban a gyorsírásból 2—3 éven belül általánosan közkincs lenne, így végül az általánq szellemi többtermelés

főltartóztathatatlanul hömpölyögvé hódító útjára elindulna.

Egy dolog halogatására, ha valahol ráfizetünk, ugy itt még az is áll, hogy a késedelem jóvá soha sem tehető! Itt ugyancsak áll, hogy: „Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra!”

Ha egy darab földet egy évig parlagon hevertetünk, az ez évi termést többé be nem hozhatjuk sohal. Így vagyunk a gyorsírás közkincsé tevése ügyével is. Ehhez azonban észrevétel is szükségeltetnék, amelyek azonban — lstennek hála — már kezdenek is jelentkezni.

A szépírás csodálatos erkölcs és jellemnevelői erővel hat s ezek iránt legfogékonyabb az ember a gyermeki korban. A szépírás igen a magántulajdon megbecsülésére nevel. A szakértelembe vett s tanult szépíró meghal, de a másét nebánstnak ismeri: nem veszi ell. A dolgozat elkészttésénél még az Édesanya sem segíthet! A szépírást a szomszédéről lenézni nem lehet! (Eszttikai hatásáról érdemes lenne külön írni.)

Más által elkészített dolgozatot beadni itt lehetetlen! Itt minden tanuló csak a saját tollával ékeskedhetik! — Nem így pl. a számtannál. Tanult szépíró a kommunizmusra hajlammal soh' sem bír. Mert ha ily megmétélyezett érzellettel kerülne is a gyermek az iskolába, a szépírás tanulás kiönlé belőle, mielőtt az a csira fejlődésképes lenne, mert dolgozatát itt minden tanulóknak magának kell

vezetők körében is állandóan a munkások bér és egyéb socialis viszonyai iránt érdeklődött. A nyomor okainak legapróbb részletei iránt ép úgy érdeklődött, mint a kivezető ut mikéntjéről.

Jól esett hallanunk és látnunk a főherceget, aki nemcsak tiszta magyar szóval és fejjel, de magyar szívvvel is tanulmányozta a salgótarjáni viszonyokat. Tudomásul vehette a munkásság, hogy a még oly magas és felelős állásban levő is letud szállni a szív és érzés szárnyán a szegények mélyseibe, hogy közvetlen hatásokat vesse magával a segítők

mikéntjéről és mérvét alkalmas helyen irányítsa.

A mindenkit közvetlenségével meghódító főherceg pénteken az acélglyár vezetőségén kívül Dr. Förster Kálmán polgármester, Veress Zoltán főszolgabíró Tabódy Tibor, dr. Pitta Lipót rendőrkapitány Wagner Rezső bányaigazgató és Szántay István vettek részt, Egerbe távozott, ahol az érsek látta vendégül.

Az új lelkipásztor beiktatása.

Március első napján hosszú betegség után, életének derekán örökre elköltözött Hercegh József c. kanonok, esp. plébános az élők közül. A vágyak és óhajok előtörtek a lelkekből s hullámoztak mindaddig, míg a patrónus és püspök elhatározása Losonc kiváló plébánosát, Traut Péter esperest a salgótarjáni hatalmas plébániába nem juttatta.

A hívek előtt ismeretlen-lelkipásztor kinevezését nyomon követte a hír, mely szerint a losonci magyarság egyik legértékesebb vezérért és hitbuzgó, tehetséges papját siratja bennél Nehéz eldönteni, hogy a rab magyarság erővesztése, avagy a salgótarjáni hívek nyeresége a fontosabb szempont-e?

Efőltt azonban nincs időnk elmélkedni: Roma locuta, causa finita!

Az egész város társadalma lázasan készült az ünnepélyes beiktatásra, melyen megszállott területeiről is megjelentek.

Szeptember 8-án este, amikor az estharang megszólalt, sok ezerre menő tömeg nyüzsgött a plébánia környékén. A rendőrségnek erős munkát adott a rend fenntartása. 8 óra után pár perccel lampionos menetben érkezett meg az egyesített dalárdák nagy csoportja s áhitatos csendet teremtve felcsendült a Hízszekegy reményt keltő akkordja a hófehér haju kiváló karnagynak, Ursutz Józsefnek vezetése mellett. Majd a kivilágított téren előállott Szenthe László kormánytanácsos-igazgató s harsány hangon köszöntötte a plébánia emeleti ablakában a szüleitől és rokonaitól körülvevett új plébánost. A hívek boldog örömeit, a város egész társadalmának üdvözlését tolmácsolja a hitbuzgó lelkipásztorunk s egyben a magyarságáért üdvözölt hazafinak. Tapasztalatokban gazdag működésére nagy munka vár e nem valami ideális szellemi egységben élő város és vidék lakói között, de biztosítja az új pástort, hogy itt hűséges és önzetlen segítő társakat is talál. A szép beszéd után a templom tornyából kuruc melódiák szálltak a kürt szaván messzire, majd újból a dalárdák együttes szereplése következett, mely után a Gábor Antal kitűnő vezetése alatt álló bányazenekar toronyzeuéréje varázslott kedves hangulatot a szép őszi estére. Az új plébános meghatva köszöntötte meg az üdvözlést, melyre igyekezni fog méltóvá lenni. Ugy híveinek, mint az egész város társadalmának

szerepelteljes szolgálatait ajánlja fel s őszintén magyar szívvvel fogja szolgálni e hazának ügyét. A sötétségéből a ragyogó magyar napsütésbe jött s boldognak érezte magát, amikor a határon megpillantotta a magyar nemzetiszínű lobogót. A város egész társadalmának ismételt megköszönte a felejtethetetlen ünnepeltetést. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után lassan széjjeloszlott a közönség, hogy másnap folytassa a program szerinti templomi és templomonkivüli ünnepséget. Kedves meglepetésként még a Sztankovih János művészi vezetése alatti keresztény socialista dalárda hangversenyzett külön is a plébániaudvarban.

Másnap 10 órakor az új plébánost Dreicsik János, somoskőújfalui esperes plébános vezette be a templomba, Upponyi József, Demeter Bertalan, Ferenc István s. lelkesektől és Hinel Pál budapesti theológustól követve. Az oltárnál Dreicsik esperes a rozsnóyi püspök megbízásából beiktatja hivatalába az új plébánost, átadva a templom kulcsokat, szertartásos és evangéliumos könyvet, bölcse és meghatározó szavak kíséretében figyelmeztetve sulyos és felelősségteljes kötelességeire, egyben a hívek szeretetébe ajánlva őt. Upponyi József hittanár felolvassa a püspök kinevező leiratát, majd a szószékre megy az új plébános és rövid programjából a hívők iránti szeretet és a püspök, illetve patrónusné iránti hála és köszönet melege érzik ki, mert nemcsak plébániát, hanem egymond most hazát is kapott. Az oltárhoz lépve a Szentlélek segítségül hívása után szentmisét celebrált az új lelkipásztor. A koruson a bányazenekar kiváló kísérete mellett zenémisét énekelt az alkalmi kar, melynek mestéri szereplése Gabriel Antal és Löser László érdeme. Felajánlások dr. Kias Lajosné művészi éneke keltett áhítatot, kellemes és nagy hangterjedelmével. Mire után a plébánia udvarán az összes hitfelekezetek és egyesületek (össz. 37) külön-külön üdvözölték az új plébánost, melyre szellemesen azt válaszolta az ünnepelt, hogy örül, mert látja, hogy lehet közös alapot találni az együttes működésre, csak akarni kell és ezen különféle oldalról jövő üdvözlésekre úgy tekint, mint egy különféle virágokból összeállított szép csokorra, melynek minden egyes virágát ápolni és szeretni fogja. Az élénk lelkesedéssel fogadott,

Salgótarján

Salgótarján

Az iskolaév kezdetével

Csupa gond ilyenkor minden szülő. El kell küldeni a gyerekeket - talán idegen városba, intézetbe - nem örökösödhetik már állandóan fölöttük az édesanya szeme. Ki tudja milyen beleszédet szed össze az iskolában a gyerek?

Sok gondot levelez a szülő a lelkéről a Salganin, ez a kitűnő házi szer, amelynek rendszeres használata erős és határozott védelem a fertőzés veszélye ellen és így megóvj a gyermekek egészségét. Fertőtlenítő ereje és egyszerű hatása sok betegség megelőzésében indokolja ezt a tanácsot.

AHOL ISKOLÁGYEREK VAN, OTT LEGYEN EGY ÜVEG Salganin.

közvetlen beszéd után szétszözlott a közönség.

D. u. 1 órakor 180 teritékes bankett volt a Kat. Olvasókörben, ahol megjelentek az új plébános szülei, rokonai, közéletünk kitűnőségei, az egyházak, egyesületek képviselői sőt a megszállott területeiről is. Az első felköszöntőt Traut Péter mondotta a papára és kormányzóra, melyet állva hallgatot végig a közönség. Dreicsik János szellemes beszédében üdvözölte az új plébánost, majd Szabó Dezső református lelkész a protestáns társadalom nevében köszöntötte meleg szavakkal, Dr. Csorog Lajos pedig a plébános jelenlétére üdvözölte a plébános szüleit üdvözölte kedvesen, közönségre szólva sokak szemébe. Tamás a ker. szoc munkásság nevében a plébános támogatását a nehezen végzett munkásság részére. Az ipartestület nevében Timaróczy Sándor mondott lelkes felköszöntőt a csehek által sokat szolgált új plébánosra, éltetve vele együtt a megszállott területek derék magyarágát, Palica József felszólalása után az üdvözlésekre egyszerre válaszolt az ünnepelt, minden üdvözlésre külön kedveset és szépet mondva. Az emelkedett hangulatot fokozta az acélglyári zenekarnak művészi hangversenye, mely sok tapsot provokált a dirigáló Ursutz József és zenészeknek. A hivatalos bankett után - mely d. u. 3 órakor ért véget - sokáig maradt még együtt Salgótarján ünneplő társadalmá.

A rendezés hálátlan és sikerült nagy munkáját az egyháztanács megbízásából egy bizottság élén Szántay István állomásfőnök, lapunk felelős szerkesztője látta el.

Az ünnepségek vége, a fekete gyémánt és híres acél városában folytatódik a hétköznapi munka, melybe jobb kedvet és reményt visz az a tudat, hogy az évekig betegeskedő, elhunyt plébános hiányzó nagy munkáját pótolni fogja az új lelkipásztor, akinek eredményes működésére Isten áldását kérjük.

Hírek és különféle

Köszönetnyilvánítás. Drága Erzsike leányom elhalálása folytán megnyilvánult részvéteket, ezuton mondok hálás köszönetet, különösen Dr. Förster Kálmán polgármester urnak és a város tisztikarának, akik megjelenésükkel és segédkezésükkel fájdalommban osztoztak.

Üdv. Pethő Lászlóné és gyermekei.

Archiepiscopatus. Bensőséges, nagy tisztelettel volt szemtanuja és megérintve a baglyassaljai társadalom f. évének vasárnap este, midőn is a Baglyassaljai társadalom olvasókörének első ülése Császár Pál bányafőmérnök által arcképe leplezte le.

A bányamunkás olvasókör a zenekar által játszott szimfonikus hangversenyre kezdődött, melynek bevezetője után Kias Lajos bányász az olvasókör elnöke, a nagyszámú közönség között megjelent ünnepelt üdvözölte egyszerre, kezdetben szavakkal, majd átadta a szót Sinkovits János gépműhely-üzemvezetőnek, ki hosszabb beszédében méltatta az ifjú olvasókört létrehozásának történetét, melynek célja minden politikától mentesen a bányamunkások művelődésének előmozdítása. Kifejtette, hogy a munkaadó képviselője s a munkavállaló munkás között fennálló harmónia mindenkori csakis a munkás előnyére válik, mely harmóniának, együttérzésnek a szépen megérett gyümölcse ezen megkapóan kedves ünnepély. Majd lehallott a lepel a képről, melyre véget nem érő éljenzéssel ünnepelték a közszeretben álló agilis főmérnököt. A zenekar „Szerencse fel” bányászhimnusz játéka után a közönség a kaszinó dísztermébe vonult, hol közel másfélszáz teritékes vacsora volt, mely alkalommal Tussay István és mások üdvözölték az ünnepeltet, ki az olvasókörben és a vacsora alatt elhangzott beszédekre válaszolva kiemelte, hogy amíg a munkásság fenn fogja és fennakarja tartani azt a lelki közösséget a tisztviselőkkal szemben, melynek ez alkalom-

elkészítenie, miből következik, hogy megtanulja becsülni úgy a saját-, mint a mások munkáját! S mindez onnan van, mert a szépirás oly nemesen egyszerű s mégis művészet, hogy ezt - a vakok kivételével - minden tanuló birtokába veheti; de mert az ibolyához hasonlóan szerény, ez az oka, hogy észrevétlenül megyünk el mellette. Nem tollakodó. Szerényen meghúzódó. Mindenki által magát észrevétlenül sem hagyja. Mint az ibolya: szépségét nem fitogtatja... De aki, ha tisztelettel lehajol hozzája, az előtt teljes pompájában diszeleg s a vár és kunyhó lakójának keblét egyként ékesítill Magát bárki kegyeibe föl nem tolla. Elvárja, hogy feléje mindenki csak tisztelettel közeledjék s előtte magát meghajtsa. Mint művészetnek: ehhez joga van. Ilyen s ez a Szép-írás.

Ugyanezek elmondhatók, Nagy S. s a Szépirás édes gyermekéről: a Népszerű Gyorsírás-ról is.

Nagy S. Népszerű Gyorsírásának azonban becsé, értéke, mint egy 98%-ban megszületése óta ma sem ismeret. A gyermekek mindkettőt szeretik, mint a virágot, a zenét. S ápolják; csak irányítani kell őket. S én mindkét s így a gyorsírással is kapcsolatban azt mondom, hogy

amely gyorsírás a gyermeké, a jövőé, azé az írásé a jövőé!!! Mindezeket azon szerzett tapasztalataim leszürt eredménye gyanánt mondhatom, amelyeket felső kereskedelmi és az eleini iskolai tanulók között is gyűjtögetni szerencsés voltam.

Hogy az eleini iskolai tanulóknak milyen rendszerű gyorsírás tankönyvet kell s szabad adnunk, arra nézve bőbeszédű tájékozódást nyújtott más fél évtizedes zenepedagógiai tapasztalatom gyűjtése; szintén a gyakorlatban s leginkább eleini iskolai tanulók között. S ma úgy találom, hogy a legmodernebbül kiépített Chovan (zongora) és Bloch J. (hegedű - de az op. 141.) iskolák, tankönyvekkel viszonylag hasonlóan párhuzamban Nagy Sándor - lényegileg egysége - magyar nemzeti gyorsírása van megalapozva, melyre a rövidítések a legmagasabb vitairásig a természetes fejlődés fokozatosságának megfelelően, a legmodernebbül is ki van építve. (Különben gyorsírók között köztudomásu, hogy a magas fokozat - a művészek számára - minden rendszer jó rendszer.

S ha a világ hírnévének örvendő „Zeneművészeti Főiskolánk” a leirt zongora és hegedű iskolákat tanyagul elfogadta - holott maga Bloch nemanyira

mint gyakorló művész örvendett világ hírnévének, hanem mint gyakorló pedagógus: hasonlóan, de a gyorsírászat terén Nagy Sándorhoz akkor én a magyar ifjúság számára pártfogás, felkarolás örökös támogatás és munkába állítás céljából mély megfontolás után és tiszta lelkiismerettel a Nagy Sándor gyorsírását merném ajánlani.

Bloch kivált, mint tankönyvíró, amint Nagy Sándor rendszeralkotó.

Dr. Hubay pedig mint előadó művész! - Ki Bloch tankönyveinek kiválóságát mégis elismertell! Ép így, de a gyorsírászat terén, világhírű művész, büszkeségünk Nemes Zoltán. De az előadandó művek, a magas foku írás fejlesztésének is mestere, mint a hegedűművészet terén dr. Hubay.

S amint dr. Hubay érdemeiből mit sem von le az, hogy nem tankönyvet írt, ép így nem csorbul tekintélyük Nemes Zoltánnak, dr. Radnay Bélának s a többi szintén kiváló gyorsíróművészek sem az által, hogy a leendő Szép-, Gyors- és Gépírás-művészeti Főiskola számára is a gyorsírászatot illetően Nagy S. alkotott oly rendszert, amelynek a kezdő tanulók részére alap foku tankönyv gy-

nánt a gyorsírás pedagógusuk majdan elfogadják, mint Chobán zongora- és Bloch hegedűiskoláját elfogadta már jó ideje az Országos Zeneművészeti Főiskola ez irányu szerve, mivel ott a gyakorló-művész nem volt viszonylag több, mint a gyakorló pedagógus.

S hogy ily bölcsen cselekedtek így áldásos munkásságot fejtettek ki.

Tán mondanom sem kell, hogy a gyorsírászatot illetően itt még nem tartunk.

Hogy mi összefüggés van a hegedű, zongora, iskola (tankönyv) és a gyorsírás tankönyv között, röviden csak arra utalok, hogy: ami a zenében a hangjegy-érték meghosszabbítás, a tizenhatod, harmínckettő stb. értékű hang- és szünetjegyek, a módosító jelek, majd a zenei rövidítések: ékesítések és u. n. cifrázatok a különböző fokúvek, (hegedűnél az ujrakások...) ezek a gyorsírásban is megvannak különböző de más néven, s ezek azok, amelyek kezdő tanulóknak nem valólok - tekintet nélkül a tanuló korára és iskolai képzettségére.

(Folytatása következik.)

mal olyan szép tanujelét adta, addig mindenkor számíthat az ő és tisztviselő-társai támogatására, szellemi képességeinek gyarapítani vágyásában. Vacsora után táncmulatság következett, mely a kora hajnali órákig együtt tartotta a munkás, altiszt és tisztviselő társadalmat.

Aranyérmét nyert városunkból Moga Endre és neje sz. Reguly Margit iparművész Szombathelyen, az Orsz. Mezőgazdasági és Ipari kiállításon, mely f. hó 1-9-ig tartott s melyet maga a miniszterelnök nyitott meg. A művész-pár Collectiv kiállításával szerzett régebbi szép és közismert sikereihez ime egy újabb és országos elismerést, mely egyúttal Salgótarján városának is dicsérete válik.

S. A. P. O. L. F. hó 9-én tartotta a Salgótarjáni Polgári Lövész Egyesület idényzáró házi lövészversenyt. Tekintettel arra, hogy a versenyt a jelentkezők nagy száma miatt 9-én nem lehetett befejezni, az Egyesület vezetősége elhatározta, hogy a versenyt f. hó 16-án folytatja. Kezdetre reggel 9 órakor. Benevezni d. u. 4 óráig lehet. Dijkiosztás este 6 órakor. Autóbuszjárat reggel 9 órától a régi Vadász-stállótól. Mult vasárnap sajnálatos véletlen folytán az autóbusz nem indulhatott, azonban erre a vasárnapra az Egyesület vezetősége gondoskodott biztos járatról. A löpályán ebédre pörkölt lesz, 1 P. 20 filléres árban, a pörköltet Ratkovszky Pál készíti. Cigányról is gondoskodott a rendezőség. Délután 4 órától 7 óráig a bányazenekar hangversenyeznek Vilezsál Richárd karnagy vezetése mellett. Egyszóval a rendezőség mindent megtett arra, hogy egy versenyzők, mint a közönség jól érezze magát és egy kedves nap emlékével távozzék. Mi a magunk részéről örömmel látjuk, hogy a mi kedves lövészeink mindent megtesznek e szép sportnak népszerűsítése érdekében, kívánunk is nekik kitartást ahhoz, hogy mindnyájunk álma Nagymagyarország minél hamarabb valóra váljon.

Postautalványok összegeinek jóváírás útján való kiegyenlítése. A készpénzforgalom kívánatos csökkentéséhez fűződő közgazdasági érdekekre való tekintettel 1928. aug. 1-től kezdve, nemcsak Budapesten, hanem a vidéken lakó postatakarékpénztári csekk számlatulajdonosok is kérhetik, hogy a részükre érkező postautalványok (utánvételek) összegei ne készpénzben, hanem postatakarékpénztári csekk számlájukon jóváírás útján egyenlítsenek ki. Címzett ezt a rendelkezését, postatakarékpénztári csekk számlája számának közlése mellett, a kézbesítő postahivatalhoz intézendő bélyegbesítés beadványban tartozik bejelenteni. E bejelentés alapján a kézbesítő postahivatal a csekk számlatulajdonos részére érkező postautalványokkal, (utánvétekek) kézbesítésre nem mutatja be, hanem azokat a címzett postatakarékpénztári csekk számlájára számának rávezetése után a Budapest 70 sz. postahivatalhoz tereli ez pedig a címzett postatakarékpénztári csekk számláján való jóváírás útján egyenlíti ki. Az utalványösszegek jóváírásáról a címzettek a jóváírt utalványok jegyzékének és az ahhoz csatolt utalványszelvényeknek kézbesítésével értesítetnek, azonkívül a postatakarékpénztár számlakivonat útján közli a számlában beállított változásokat. Az ily módon kiegyenlített postautalványok (utánvételek) után a posta sem utalványkézbesítési, sem utalványkifizetési díjat nem szed, de a kumulatív kezeléssel járó kiadások részbeni megtérítése fejében az illető csekk számlatulajdonos vidéken havi 2 pengő postautalványfiókbérelti díjat tartozik fizetni. Az express és távirati postautalványok, valamint a feladónak bármely okból visszafizetendő (térti) postautalványok összegei jóváírás útján nem egyenlíthetők ki, hanem azokat kivétel nélkül készpénzben fizeti ki a posta.

Meghívó. Az Éme salgótarjáni helyi csoportja f. évi október 14-én rendes évi közgyűlést tartja hivatalos helyiségében d. e. 11 órakor, amelyre ezúttal hívja meg az egyesület a csoport tagjait. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó, titkári jelentés, pénztári jelentés, 1929. évi előirányzat, vezetőség választása, indítványok. Elnökség.

Éme gyűlések. A Éme kerületi szervezete f. hó 8-án Taron tartott propaganda gyűlést, amelyen Buday Dezső ország elnök is megjelent. A gyűlés nagy sikerű volt, jóformán az egész falu megjelent azon s lelkesedéssel hallgatta a

gyűlés szónokait. Mint értesülünk f. hó 23-án Mátraszőlén és Kazáron lesznek propaganda gyűlések, majd j. hó 7-én kerületi nagygyűlést tart Salgótarjában az Éme.

Tolvaj járt a bányakaszinóban. Juhász János a bányatársulat hecsületes öreg portása a napokban nagy rémülettel vette észre, hogy a vendégszállói pincelakásában elhelyezett szublójából évek hosszú során át összekuporgatott pénzt, nyolcszáz pengőt ismeretlen tolvaj kilopta. Az öreg portás és felesége, amikor észrevették pénzüket eltűnését nagy ijedten szaladtak a szálloda gondnoknőjének jelentést tenni az esetről, akinek gyors intézkedést, utána a detektívek megindították a széleskörű nyomozást. Károsult a rendőrségnek arra a kérdésére, hogy miért tartották otthon megtakarított pénzüket, mikor az a takarékbiztonságban lett volna s amellel kamatozott volna is azt felelte, hogy nem mert a takarékbiztonságba helyezni, mert a háboru alatt elérte telenedett a takaréki betét.

Szerencsés vadász. Goró Andor a bányatársulat intézője, a salgótarjáni vadász-társaság egyik legkiválóbb jágerje a mult vasárnap a mátraszőlősi erdőben egy feltűnően kifejlett, hatalmas tizenkettes szarvasbikát ejtett el. — Ugy látszik, hogy a forradalmak alatt csaknem teljesen kipusztított nagyvad állomány szépen szaporodik a Mátrában, mert amint közöltük nem régen ugyanabban az erdőben két bögőbikát lőtt vitéz Korbás Ferenc főbíró.

Átköltözött a Járásbíróház! A város végéről e hét folyamán tette át hivatalát, a kir. járásbíróház az Újtelepen épült hatalmas új palotába. Alkalmunk volt ez alkalomból megtekinteni a hivatali helyiségeket. A méreteiben és kivitelben kiváló és szép művel városunk legszebb és egyik legnagyobb épületéhez jutott. A gyönyörű lépcsőház, a művészi menyezett kiképzéssel és piros márványszerű oszlopaival rendkívül kellemes és komoly benyomást kelt. Az igazságügyek háza méltó formában fogadja a közönséget s most már ki-ki fűthető, tágas folyosókon várhatja míg a sor rákerül. Az épület helyiségeinek átfestésénél a színek izléses összeállításában kellemesen hatnak a hatalmas kilyosóról fűthető cserépkályhák. A járásbíróházi elnök gyönyörű lakrész a földszintnek a vasút felé eső negyedében van, ahonnan külön szép feljáró vezet az emeleten levő elnöki hivatalba, mely előtt művészi oszlopokon nyugvó erkély is áll. A Haluskay-Szmolka mérnök vállalkozók által épített izléses szolgabíróházi és járásbíróházi épület immár használatba vette a közönség. A Csendőrlaktanya impozáns és legnagyobb épülete ismét befejezéshez közeledik. Az építkezések irányítása teljesen Szmolka Mihály mérnök rátermettségére és jóízűségére van bízva. Az új városrész üres parcellái rövidesen megtelnek egy körültekintő, hozzáértő városrendelkezési politika szellemében.

Mentsük meg a Szentkút kegyhelyét. Évszázadok óta, messze vidékről is sok százezer hívő látogatta már meg a Szűz Mária különös tiszteletére épített búcsujárárhelyet, Salgótarján és vidékének nehéz viszonyok között élő hívei boldog lelki békét nyernek ott s nincs is talán keresztény, aki oda el ne zárandokolna. Az alábbi felhívásra bizo-

Értesítés!
Vanszerencsém Salgótarján n. é. vásárló közönségét értesíteni, hogy Salgótarjában Uri-utca 647. szám alatt

szűcs üzletet

nyitottam, hol készen, valamint készített bundákat, boákat, női és férfikabátok szőrmézését, bőr kikészítés, preperálás, javítás és tisztítását s minden e szakmába vágó munkát pontosan és jutányos áron készítek.

Nagy választék szőrmékben!
A vásárló közönség b. pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

WINHARDT ISTVÁN
szűcs mester.

Salgótarján, Uri-utca 647 sz.

Egy peszi hölgy életéből.

Mosolyog magában barátai és barátinói nagy tisztelettel, akik mindig vadonatújnak tartják azt, mit saját látnak. Bizonyára ma is ugyanazt gondolják majd harisnyájáról.

A valóságban azonban már régen viseli arosolat. A langyos Luxfürdő az, amely esténként néhány perc alatt harisnyájának visszahadja az újszerű frissességét.

(Szerdán folytatjuk)

Óhajlja tudni, hogyan kell bármely anyagból készült harisnyával bántani, hogy a fenti célt elérje? Irjon nekünk. — Levegő és Társai k. f. t., Budapest, IX., Ráday-utca 56.

Miért a PUCH-motorkerékpár a legelterjedtebb?

Mert legolcsóbb! Legmegbízhatóbb!
Üzemköltsége legcsekélyebb! (Km.-ként 4 f.)
Ára: P 1120 Igen kedvező fizetési feltételekkel Gyári fiók- VL ker., Liszt Ferenc-tér 9 sz. Helyi képviselő: Stössel Adolf Salgótarján.

nyára meghozzák a tehetősebbek azt az áldozatot, amelyet megkíván a krisztusi szeretet és béke szellemében folyó, áldásos szentkúti munka: Kedves Testvérek! Hazánk legősibb és a buzgó magyarok legkedvesebb kegyhelye, a gyönyörű fekvésű mátraverébélyi Szentkút igen nehéz és válságos helyzetbe jutott! Szentkút ősi tulajdonosa eladta birtokát és vele együtt a drága kegyhely közvetlen környékét is egy budapesti banknak. Rajtunk a sor, hogy a szenthelyet megmentjük, nehogy idegenek kezébe kerüljön és a keresztény hívő sereg a jövőben a kegyhelytől el legyen zárva, vagy buzgóságában megháboríttassék! Hajdan a törökök elnyomatása alatt 150 esztendeig görnyedő szegény magyarok, buzgó őseink ékszerüket, fülbevalóikat, aranygyűrűiket, nyakláncukat, sőt egész falka jószágot adtak az Egerben és Szécsényben székelő pasának, hogy a szentkúti kegyhelyre háborítatlanul elzárándokolhassanak; mi sem maradhatunk szégyenben, áldozatot kell hoznunk hitünkért, Szűz Anyánkért és becsületünkért! Adjunk tehát szívesen e szent célra amennyi tőlünk telik! Isten és szentkúti csodatevő Anyánk megáld minket! P. Virág Sámuel sz. fer. rendi házfőnök, a kegyhely őre.

Az ismeretlen salgótarjáni kincsek. Hányan és hányan vannak városunkban, akik a velük született művészi lelket titokban vagy talán fel nem ismerve ápolgatják. Ki a vésőt, ki ecsetet ki a hegedű hurokat választja, hogy a lelkében zsongó eszméket látható hallható alakba öntse. Sajnos legtöbbjüknek az anyagi lehetőségek még a kitanulásban is határt szabnak — de annál értékesebbek alkotásaik, mert szabadon, mesterkéletlenül nyilatkozik meg bennük az Istenadta tehetség. Ily művészlelek sok között Steffán Gyula a bánya műszaki rajzolója is,

aki minden ily irányú iskolázottság nélkül rajzolja és festi le benyomásait. Alkalmunk volt megtekinteni néhány üvegfestését relikvi és szelvényekéjét s örömlí rajtuk, amint kizárólagos német vonalait. A szegény anyai és törökű fiatalember munkát vérték figyelmébe ajánljuk.

A salgótarjáni hét éves női kereskedelmi szakfolyamaton szeptember 17-én kezdődik a tanítás.

Kiváló szép faj patkány és egérintő kutya, egy 8 hónapos bak és egy 8 hetes eladó. Csakis jobb család részére. Cim a kiadóban.

Villannyal varr Ön? A Singer motor megkíméli önt a fáradságtól, hogy varrógépet lábball hajtsa. Szíveskedjék valamelyik Singer fiók üzletben, a Singer motor bemutatását kérni.

Ha anyagi gondjai vannak, vagy ha jövedelme nem futja mindenre, keresetét FOKRÁRA növelheti, ha könyveink terjesztésére vállalkozik.

Mi ugyanis megtanítjuk, hogyan kell eladni könyveket részletfizetésre. A mi kiadványaink mind márkás, irodalmi művek, amelyeknek terjesztésével tehát tisztességes megélhetést vagy minden esetre szép mellékjövedelmet biztosíthat magának. Még ma írjon díjtalan ismertető nyomtatványokért, amelyeket szívesen megküld a

PALLADIS
könyvosztálya
Budapest, V., Alkotmány-u. 4.

KÉRJE A FÜSZERKERESKEDÉS BEN
A MOST MEGJELENT
148 RECEPTET TARTALMAZÓ,
SZINES KEPEKKEL ILLUSZTRÁLT
DR. OETKER-FÉLE
RECEPTKÖNYVET
ÁRA 30 FILLER

HA A
FÜSZERESNÉL
NINCS FORDULÓN
NÖZVETLEN HOZZÁNK
DR. OETKERÁ STÁRHÓZ
BUDAPEST, VIII. CONTI-U. 25.

A 127 receptet tartalmazó „Hogyan készül a jó sütemény?” című könyvecskét kívánatra továbbra is ingyen és bérmentve küldöm.

Turista kirándulás. A Magyar Kárpát Egyesület salgótárjáni osztálya ezidei utolsó hivatalos kirándulását program szerint f. hó 23-án rendezti a Szilváskörre. Indulás a salgói kaputól reggel 7 órakor. Vezető Puschmann Gyula. Mivel számosabb részvételt kérünk.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon tisztelőknél akik felejthetetlen drága jó férjem és szeretett édes atyánk elhunyt alkalmából részvételüket fejezték ki, ezúton mondunk köszönetet.

özv. Ikonyák Jánosné és gyermekei.

A Roykó-féle Tiszaujlaki bajszipedró mindenütt kapható.

Ellogytak az osztálysorsjegyek. Példátlán az az érdeklődés, mely a XXI-ik m. kir. Osztálysorsjáték október 20-i húzása iránt mutatkozik. Mint értesülünk, az árúak sorsjegyeiket nagyrészt eladták s még csak itt, ott akad egy-egy eladatlan sorsjegy. Érthető ez a nagy kereslet a sorsjegyek iránt, mert manapság mindenki gyorsan szeretne meggazdagodni s ezt egyedül egy szerencsés nyereménnyel érhetjük el. Az osztálysorsjáték tervezete szerint minden második sorsjegy nyer, szerencsés esetben 500.000 pengőt, mert jutalom 300.000 pengő, főnyeremény pedig 200.000 pengő. Ezenkívül még kisorsolnak: 100.000-es, 50.000-es, 40.000-es, 30.000-es, 25.000-es stb. nyereményt, több mint 6 millió pengőt készpénzben.

Két hölgy, vagy ur ebéd- és vacsorát kaphat uri családnál. Cím a kiadóban.

Földbirtokokra Kölcsönt folyósítanak teljes 100 százalékos kifizetéssel 7½ százalékos évi kamattal, 35 évi törlesztésre, garantáltan 8 nap alatt a földforgalmi értékének 50 százalékáig. (Váltó, vagy kezes nem kell) Földbirtok-vételeket pénzügyintézetem az érték 50 százalékáig finanszíroz. Házakra 10 évig terjedő kölcsönök 9 százalékos évi kamattal. Építkezési kölcsönöket 16 évi törlesztésre 8½ százalékos kamattal folyósítunk. Váltó hitelek: Kereskedőknek, iparosoknak, 8 százalékos évi kamattal folyósítunk. Örökségekre, követelésekre, kölcsönt, előleget folyósítunk, magánpénzből. (Válaszbélyeg beküldendő) Radó Mihály, bankbizományos. Budapest VI. Szondy-uca 11. (Alapítva 1893)

Kneipp páter
világhírű legmegbízhatóbb vértisztító hashajtó pilulái

ismét kaphatók minden gyógyszerárban
Postai megbízásokat azonnal teljesíti:
Csillag Gyógyszertár, Bpest, Rákóczi-u 39.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

15. Sz. 16. V.	18 kedd	20. csütörtök
A hárem titka 12 felvonásban. Kiegészítésül: Gyerünk weekendezni 2 felvonásban. Hiradó.	A megvetett asszony 7 felvonásban. A farmerek réme 6 fejezetben. Főszerepben: TOM MIX.	

Kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 5, 7 és 9 órakor.

Nedobjael

az üres cipőkrémes dobozokat,
mert

ingylen kap

1 tele doboz

eredeti angol recept alapján készült

„VESTA” cipőkrémet

6 üres „VESTA” dobozért ott, ahol azokat vásárolta.

Kapható a következő üzletekben:
SALGÓTÁRJÁNBAN:

Friedmann Lipót	Kluka Pál
Gasparik János	Koch Imre
Gescheit József	Korn István
Gescheit Kálmán	Marosi Imre
Grosz Miksa,	Morics György
Grün Lajos	Rusznák Sámuel
Gutfreund Antalné	Schlesinger Sámuel
Hráskó Károly	Steiner K. Lenke
Klein Gizella	Ullmann Frigyesné
Klein Ignác,	Wilhelm S.-né

Somoskőújfaluban:

Czibula Sándor	Hartl György
Fried Ernő	özv. Klähr Sándorné

Képviselőt és főlerakát:
GRÜN LAJOS

Salgótárján, Fő-u. 326. Telefont: 36.

A kivégzés története.

A tizenkilencedik század már-már uralkodóvá tette az igazságszolgáltatásban a javítási elméletet; a háború óta azonban visszaestünk a Beccariát megelőző időkbe s a fiatakorok ügyeit kivéve, az igazságszolgáltatás már nem is a javítás, hanem a megtorlás és elrettentés érdekében szabja ki büntetéseit.

Minden szentimentalizmus nélkül vizsgálva ezt a kérdést, egyetlen okos ember sem fog a halálbüntetés mellett vagy ellen komoly tanulmányozás és megfontolás nélkül állást foglalni. Ellenben minden vitán kívül álló, erkölcsi követelmény, hogy a kivégzés, ha már ragaszkodik hozzá a büntető jogrendszer, lehetőleg humanus legyen és ne tegyen kárt erkölcsi eszményeinkben.

Persze, ma seholsem nagyon „humanus” a kivégzés, bár a legtöbb nép azt hiszi, hogy az ő kivégzési módszere a legemberségesebb. Azok az idők már elmúltak, amikor a halálraíteltet meggyelték, vagy keresztrefeszítették, vagy mint Kinában divat volt: derékban, vagy hosszában kettéfűrészték. Nem szokásos ma már a rostos sütés, máglyán elégetés, vagy olajban főzés sem. Az a japán szokás, hogy a halálraíteltet nyakig földbeásták és otthagyták, hogy a hollók vájják ki a szemeit. Európában Thonuzoba apánk esete óta már nem követik. Arra sincs eset, hogy valakinek a király rendelete a forró olímot öntenek a fülébe. Nem plántálódott át Európába az a japán szokás sem, hogy a halálraíteltet kenyérsütő kemencében párolják úgy,

meg ne süljön, hanem napokig szenvedjen a hőségtől s amikor testének szövetében már csak pár liter víz maradt, akkor haljon meg oly borzalmas kinnal, melynél rosszabb csak egy van az ugyan-csak Japánban régen szokásban volt eljárás, amikor a halálraítelttel semmi egyebet nem tettek, csak éppen, aludni nem hagyták egy percnél tovább, mindaddig, míg hosszabb örvény után örökre el nem aludt a szerencsétlen. Sziámban, mint hallatszik, még praktizálják azt a kivégzési módot, hogy a halálraítelt le-hajtja a fejét egy tuskóra s egy elefánt a lábával rátapos, mintha diót törne...

Mi az akasztás ezekhez képest?

Persze az sem lehet valami kellemes halál. A gerincagy állítólagos elszakítása a hóhérnak egy ügyes kézművelő-letével legenda. Nem tudná azt megcsinálni még az anatómia professzora sem. Ha igaz volna ez a legenda, akkor az akasztott ember halála nem hét-nyolc perc múlva következne be, hanem azonnal. A valóság az, hogy a halál bekövetkezéséről nem sokkal többet tudunk, mint az élet keletkezéséről. A halál bekövetkezésének pillanatát sohasem lehet biztosan megállapítani. A törvényszéki orvos ma akkor állapítja meg a halál beálltát, amikor a szív működése legalább 45 másodperc óta szünetel. Ebben logika nincsen ugyan, de erre az eljárásra elegendő alapot nyújt az a tapasztalati tény, hogyha már 45 másodperc óta áll a szív, magától többé már nem indul meg. Amióta azonban ismerjük az adrenalint, azóta már nincs kizárva, hogy a 45 másodpercnél régebben nyugvó szív további működésre serkenthető, azaz újraéleszthető.

Azt a másodpercet, melyben a halál bekövetkezik, nem lehet kétségtelenül megállapítani a lefejezésnél sem; én legalább nem hiszem, mert láttam már levágott fejű csirkét talpraugrani és annyit ugrálni, hogy ezt mind a „reflexmozgás” számlájára írni nem volna hajlandó. A lefejezésnél a halál „végérvényes”, csak az nem bizonyos, hogy érzés, vagy éppen tudat nincs-e a kivégzettben, meg három-négy másodpercig a kivégzés után?

Korántsem tökéletes az elektrúció sem: a villamos székben a kivégzés ideje egészen egyéni, de mindig percekig tart s ugylátszik, hogy az idegrendszer égési sebei okozzák végül a szívbénulást.

Amerika Nevada államában a mult évbenkísérleteztek a gázkivégzéssel, vegyes eredménnyel. Ez az eljárás csak akkor emberséges: 1. ha a halálraítelt nem is sejtí, hogy mikor végzik ki, 2. ha a kivégzést éjjel hajtják végre s a már alvó büntetett előbb csak erősen elkábítják s öntudatának elvesztése után adják csak neki a halálgázt. De még a legkitűnőbb technikai berendezés mellett sem biztos, hogy nem szenved-e még így is a kivégzett?

Konkurrencianélküli

Konsumcikk.

Budapesti mintára vidéken berendezendő üzemek önálló és független vezetésére oly agilis urat keresek, aki existenciáját megalapozni óhajtja és cca 2000 pengővel rendelkezik.

Tésztaüzem

Budapest VIII. Rákóczi-ut 51. a „S.M.I.A.” magyarországi vezérképviselője.

Építkezéshez tufa követ jutányos áron szerezhető be a Pécskői

Bazaltbánya R.-T.-nál.
Megrendelés esetén az árut a Zagyvarakodóra leszállítjuk.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban

SINGER
varrógépek
rég bevált jó minőségben

Kedves
fizetői feltételek
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
SALGÓTÁRJÁN
róm.kath. templommal szemben.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

A salgótárjáni kir. járásbíróóság,
mint telekkönyvi hatóság.
3428/1926. tkv. szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

Pásztói Keresztény Takarékszövetkezet mint az O.K.H. tagja végrehajtató, végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 720 P. tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a salgótárjáni kir. járásbíróóság területén levő, Kisterenye községben fekvő s a kisterenyei 853 sz. tjkv-ben A. L. 1-7 sor. 538, 741, 1621, 1988, 2726, 2978, 3134, hrsz. a. foglalt rét és szántóból álló és végrehajtást szenvedett nevében vezetett ingatlanokra 841 P. kikiáltási árban, azonban az ingatlanokra a st. közbányi társulat javára B. 2-a. bekebelezett szolgalmi jog fenntartása mellett elrendelte.

Az árverést 1928. évi szeptember hó 18 napján délelőlt 10 órakor Kisterenye község házánál fogják megtani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42 §-ában meghatározott arfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges birói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§.; 1908: XL. t.-c. 21. §.).

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908 XLI: 25. §.)

Salgótárján, 1928. május hó 8-án.

Zelenka Ottó a.k. kir. jbir. elnök.

A kiadmány kitéléli:
Csomor
tkvtő.